

UDRUŽENJE ZA UNAPREĐENJE ZAŠTITE NA RADU

SARAJEVO, Obala Kulina Bana 1.

UPUTSTVO O PREVENTIVNIM MJERAMA ZA BEZBJEDAN I ZDRAV RAD U MALOPRODAJNIM OBJEKTIMA U CILJU PREVENCIJE OD COVID-19

Prema Direktivi 2000/54 EC Evropske unije o zaštiti radnika od rizika pri izloženosti biološkim agensima na radu **CORONA VIRUS** spada u grupu 4 - biološki agens koji uzrokuje tešku bolest kod ljudi i predstavlja ozbiljnu opasnost - može predstavljati veliki rizik za širenje u okolinu, a obično na raspolaganju nema djelotvorne profilakse ili liječenja.

Virus se može zadržati na površinama u prodajnim objektima i zbog toga treba pojačati higijenu na:

- korpama koje koriste kupci (vlažno brisanje i dezinfekcija); - ručkama na stepeništima
- kvakama ulaznih i prolaznih vrata (ako su dvostruka, unutrašnja vrata mogu biti i zaglavljena);
- vrstnim površinama na šalterima, hemijskim olovkama; - kvakama vrata

VAŽNO!!!

- Redovnije održavanje higijene podova (najbolje toplim vodenim rastvorima na bazi hlora)
- Redovno pranje krpa za brisanje (ne mješati krpe za pod i krpe za radne površine)
- Često provjetravanje radnih prostorija, kao i prostorija za odmor, toaleta, hodnika...
- Instistiranje na „ON-LINE“ plaćanju usluga i dostavi robe na kućnu adresu kad god je to moguće
- Izbjegavanje kontakta sa novcem (papirnim i metalnim), odnosno kad je moguće organizovati plaćanje usluga platnim karticama ili mobilnim aplikacijama (kasirima obezbediti dezinfekciju ruku sredstvima na bazi alkohola)
- Koristiti vodu za piće iz javnog vodovoda. Ukoliko se koristi voda iz aparata, vršiti redovnu dezinfekciju svih slavina, ručica i dijelova koji se hvataju ili pritiskaju pri punjenju čaša
- Sve površine redovno prati (minimalno jednom na dan) i dezinfikovati

ZAŠTITNE MASKE

- ❖ Zaštitne maske štite od direktnog udisanja infektivnog agenasa samo ako se pravilno koristite (maska se može koristiti dok se ne ovlaži). Stavlja se preko nosa, usta i brade.
- ❖ Maska koja se skinje više se ne može vraćati na lice i ponovo koristiti, osim platnene koja se može oprati otkuhavanjem.
- ❖ Platnena maska se iskuhava na temperaturi 95°C /u mašini ili kuhinjskoj posudi, suši i nakon peglanja spremna je za ponovno korištenje
- ❖ Zaštitna maska se ne smije odlagati na radne površine, u džep ili ostavljati da visi oko vrata jer tako i sama postaje izvor infekcije

ZAŠTITNE RUKAVICE

- Zaštitne rukavice štite od direktnog kontakta sa prljavim i inficiranim površinama samo ako se pravilno koriste
- Ako se rukavicama dodiruju kontaminirane površine, a zatim telefon, olovka, svoje odijelo, lice i sl. tada one ne mogu da spriječe prenos infekcije
- Pranje ruku u toku radnog vremena toplom vodom i sapunom minimalno 20 sekundi, vršiti sa rukavicama
- Prije skidanja rukavica obavezno ih dezinfikovati 70% alkoholom

BEZBJEDNO ODLAGANJE OTPADA

Otpad koji obuhvata iskorištene zaštitne maske i rukavice, kao i ubruse kojima je vršeno brisanje površina, papirne maramice i drugi otpad za koji se opravdano pretpostavlja da bi mogao biti kontaminiran virusom, odlagati na način:

- ✓ Odvojiti posebnu kantu za ovaj otpad koja ima mogućnost zatvaranja
- ✓ Kantu obložiti kesom koja ima mogućnost vezivanja na vrhu u koju će se ubacivati otpad
- ✓ Prije izbacivanja otpada, kesu odgovarajuće vezati i izbaciti je sa ostalim otpadom
- ✓ Prilikom manipulisanja sa otpadom (vezivanje i iznošenje otpada) obavezno koristiti zaštitne maske i rukavice

Molimo Vas držite međusobno rastojanje od 2 metra.

Osnovne preporuke za sprječavanje prenosa infekcije u maloprodajnim objektima robe široke potrošnje i supermarketima

➤ Prije ulaska u poslovni prostor, obavezna je dezinfekcija obuće i ruku. Za sve zaposlene obezbjediti gel za dezinfekciju ruku. U nedostatku vode i sapuna, koristiti dezinfekciona sredstva za ruke sa sadržajem minimum 70% alkohola. Ispred ulaza u objekat postaviti dezo barijeru sa dezinfekcijentom i dozer sa dezinfekcijentom za ruke (asepsol, hlorirana sredstva, alkohol i dr.). Za brisanje ruku koristiti papirnate maramice/ubruse koje nakon upotrebe odmah baciti u kantu

- Organizovati rad tako da osobe istih kvalifikacija i raspoređenih na ista radna mjesta rade u različitim smjenama da bi se u slučaju oboljenja jedne, spriječilo širenje bolesti i obezbjedilo obavljanje posla
- Izbjegavati bliske kontakte, posebno sa osobama koje imaju simptome prehlade i gripa, odnosno omogućiti minimalnu distancu od druge osobe najmanje 2 m, a poželjno i veću
- Vršiti povremeno umivanje čistim rukama i ispiranje usta toplom vodom, čajem ili sredstvima za oralnu higijenu i izbjegavati dodirivanje usta, nosa i očiju, osim maramicom i čistim rukama
- Kupce se u objekte puštati uz ograničenje istovremenog prisustva većeg broja ljudi (po pet kupaca), uz obaveznu dezinfekciju obuće i ruku na ulazu
- Za manje kupovine (2 - 3 artikla) prodaju vršiti preko šaltera (gde ta mogućnost postoji) kako kupci ne bi čekali izloženi vremenskim uslovima a i da bi se smanjio ukupan broj lica koja čekaju ispred objekata.
- Ulaz u magacine veleprodaje najstrožije zabraniti nezaposlenima i sprovoditi redovnu dezinfekciju frekventnih prolaza i radnih površina sredstvima na bazi hlora
- Zabraniti ulazak trgovačkim putnicima i posjetiocima u administrativne prostorije bez izričitog odobrenja one osobe kod koje posetilac želi prijem. Vozačima vozila dobavljača zabraniti napuštanje vozila odnosno udaljavanje od vozila tokom istovara i boravka u krugu objekta
- Obezbjediti distancu između kupaca, ukoliko postoji, hol ili hodnik (zaduživanjem zaposlenog koji će voditi računa da propušta samo bezbjedan broj kupaca u prodavnicu), oznakama na podu (pomoću naljepnica ili brisivom farbom koje simbolizuju minimalan razmak između klijenata, postavljanjem plakata kojima se informišu građani kako da se ponašaju dok ulaze i izlaze poštuju rastojanje, kreću se i čekaju u redu).
- Za ishranu zaposlenih koristiti upakovanu hranu. Prije i nakon jela obavezno dezinfikovati ruke. Otpatke prikupljati u za to namenski određene posude
- Zaposlene koji imaju obavezu nošenja uniformi, istu treba svaki dan da mjenjaju. Ukoliko se radna odjeća pere kod kuće, neophodno je istu prati na visokim temperaturama, a nakon sušenja, ukoliko vrsta materijala dozvoljava, peglati. Građansku odeću držati odvojenu od službene/zaštitne odeće i opreme
- Robu/proizvode izbjegavati neposredno dodavati stranki/kupcu već ostavljanjem na radni sto, pult, stalažu, šank i sl. Izbjegavati svaki neposredan kontakt sa strankama/kupcima. Za vrijeme distribucije/dostave proizvoda strankama/kupcima držati distancu od najmanje 2 metra.
- Na kasi se može nalaziti samo jedan kupac, ostali treba da se nalaze na međusobnom odstojanju od najmanje 2 metra. Preporučuje se pravljenje barijera između kasira i kupca od stakla, pleksiglasa i sl.
- U objektima proizvodnje i prerade životnih namirnica dozvoljen je ulaz samo osobama koje se bave pripremom/proizvodnjom. U cilju podizanja opšte higijene službenu odeću koristiti samo jedan dan i na kraju rada je odmah oprati pod visokom temperaturom i nakon toga prosušiti peglanjem na 100°C.
- Kod rada na terenu (prevoz i doprema robe, dostava hrane kod kupaca i sl.) pridržavati se mjera prevencije i lične higijene uz obavezno korišćenje respiratorne maske i zaštitnih rukavica
- U službenom vozilu izbjegavati sjedenje jedan pored drugog, već iza vozača. Preporučuje se da se nalaze najviše dva putnika u vozilu uz obavezno korišćenje zaštitne opreme (maske i rukavica)
- Mere sanitacije radnih i pomoćnih prostorija primjenjivati prije početka rada, u prekidima rada, u toku rada i na kraju radne smjene. Nakon sanitacije prostorija iste dobro provjetriti. Mjerama sanitacije obuhvatiti i opremu za rad i konstrukcije objekta (stepeništa, rukohvate, kvake i sl) kao i vozila da dostavu artikala.

PREPORUKE ZA KUPCE

- ❖ Prije ulaska u maloprodajni prostor dezinfikujte ruke sredstvom koje se nalazi na prijemnom pultu
- ❖ Ukoliko prostor ne dozvoljava neophodno rastojanje, svoj red sačekate van prostorije
- ❖ Ukoliko je potrebno da se nakašljete, učinite to u pregib lakta ili papirnu maramicu, a upotrebijenu maramicu odložite u kantu za otpatke (sa poklopcem) i odmah nakon upotrebe dezinfikujte ponovo ruke.
- ❖ Izbegavajte rukovanje ili neki drugi kontakt sa osobama u prostoriji
- ❖ Mobilni telefon, novčanik i lične stvari držite u džepovima ili torbi i nemojte ih spuštati na površine u prostoriji

ASANACIJA OBJEKTA

U slučaju sumnje ili je izvjesno da je neko od zaposlenih morao da ode u samoizolaciju, ili je u prodajni objekat ušao pacijent za kog se sumnja da je prekršio samoizolaciju, a naložena mu je, ili je neko od zaposlenih u toku rada dobio simptome koji ukazuju na prisutvo zarazne bolesti COVID - 19, izvršiti sljedeće mjere dezinfekcije - asanacije:

- Prodajni objekat odmah zatvoriti
- Pozvati specijalizovanu firmu koja vrši poslove dezinfekcije
- Dezinfekciju vršiti u večernjim satima kako bi prodajni objekat ujutru bio spreman za otvaranje
- Prilikom dezinfekcije zaposleni ne smiju boraviti u prostoru (obavezno napuštaju prostor)
- Sredstvo koje se koristi za dezinfekciju se raspršuje po svim površinama u prostoru (radne površine, zidovi, podovi) a sredstvo se zadržava i u vazduhu. Po otvaranju prodajnog objekta, potrebno je provjetriti prostor